

in nektere nemške v 3. in 4. oddelku tretjega nemškega berila. Čas uka: Vsaki dan $\frac{1}{4}$ ure pred šolo. (Pri vaji cerkvenih pesem prideta vkup 3. in 4. razred vsaki teden dvakrat po šoli).

Učivne in pomočne knjige in sredstva, ki se v tem razredu rabijo, so:

Katekizem g. A. Lésar-jev,

Zgodbe sv. pisma,

Berila ali listi in evangeliü v nedelje in praznike celega leta,

Zemljovid Palestine Holle-tov,

Drugo slovensko berilo (4. in 5. oddelek),

Tretje nemško berilo,

Slovensko - nemška gramatika za IV. razred,

Računica za 4. razred,

Navod rajtanja na tabli za 3. in 4. razred ljudskih šol,

Slovenska slovnica Janežič - eva,

Spisje Praprotnikovo,

Veliki nemško - slovenski slovník,

Satzzeichnung, Anschauungsbilder v. Herrmann, Buch der

Natur, Globus, Tellurium, Lunarium, zrakomer, toplomer,

magnet, nabirka rud in merčesov. Kratek popis avstrijskega

cesarstva Cigale - tov, — zemljovidi: Kozlerjev, potem Avstrija,

Evropa in Palestina, Bilder aus der Geschichte Oesterreichs

v. A. Becker, Physik in der Volksschule v. Crüger,

Das Buch der Kalligraphie v. Payer,

(Za risanje vse kakor v 3. razredu),

Slovenske gerlice,

Tovars, Oesterreichischer Schulbote.

Lastnosti narodovega učitelja.

Te so:

1. pobožnost in čudorednost [Moralität.]

Učitelj se mora odlikovati s posebno bogoljubnostjo in čudorednostjo. Šola, v kateri je učitelj pobožen, kreposten, pobožna je tudi sama in bogoljubna; saj je znano, in marsikdo je skusil tudi že sam, da dobri izgledi največ pomagajo, več kot še toliko in še tako lepih opominjevanj. Govori in govori, opominjaj dan za dnevom, če pa sam ne živiš, kakor svetuješ

učencem, vse je zastonj, vse le bob v steno. Za tega del bo-
di sam veren, da bo tvoje delo, tvoj trud spešen.

Vero treba je liti tako rekoč v kri, in potlej bo kmali
izginilo praznoverstvo, tista nevera, ktera se dan danes tako
strašno razprostira drugodi.

Pa tudi ljudstvu je odreja svojih otrok bolje pri sercu,
če ima, kar to zadeva, učitelja za izgled. Roditelji veliko
skerbnejše napotujejo otroke k pobožnosti, bogoljubnosti in čudored-
nosti. Ako pa učitelj sam ne mara veliko za Boga, nikar naj se ne
nadja dobrega vspeha, in kmali lahko spozná, da ga ljudstvo
tudi nič kaj ne ceni, kakor bi ga, da je, kakor zahteva njegov
poklic.

Dober učitelj naj z vso močjo nasprotje neveri in praz-
noverstvu, kjer in kadar le more, naj napeljuje narod k po-
božnosti, čudorednosti dokazovaje, da porednost, nevera, praz-
noverstvo so največi človeški sovražniki, zaradi katerih so propa-
li že celi narodi. Gerci, Rimljani — kako mogočni so bili,
kaj so vse iznašli, kako lepo so cvele in se razcvetale razne
njihne vednosti! ali kaj jim je to pomagalo, ker pa niso bili
pravoverni, in so si raje sami izmišljevali bogove, ktere so
častili z raznimi slabostmi, s hudobijami groznimi, da je člo-
veka groza, kadar pomisli na-nje ali pa sliši o njih. Pa koli-
kor še so se popenjali v vedah, toliko globokeje so se za-
grezali v nevernost; pravoverstva pa so se branili, kot vrag
križa, dokler niso čisto propali. Pa kaj jim je zavdalo prop-
ast? Nevera, iz ktere izhaja tako mnogoterá nesreča.

Učitelj naj nikdar ne gre in ne zahaja v slabe društva,
nego druží naj se samo z dobrimi, poštenimi ljudmi, kar mora
biti naj svetejša njegova skerb, ako hoče, da si obvaruje
dobro ime; zakaj če le komu, gotovo učitelju škoduje ozlogla-
šeno ime in tovaršenje s slabimi, sumljivimi ljudmi.

2. Plemenito serce in brezporočno življenje.

Učitelj mora zmirom tako obnašati se, da je vsakako
vreden krasnega svojega nazova; ne sme misliti, da je spol-
nil svojo dolžnost, ako ima v šoli vse prav vredjeno; temuč
mora skerbeti tudi sicer za omiko narodovo, in mora toraj
vedno plemenito živeti, verlo se obnašati, kjer je in v vsem,
kar počenja. Za domačnost, gospodarstvo, družinsko življenje
— za vse to mora biti uzor. Če gospodari, postavim, slabo,

z ženo in otroci nerodno živí, hujša narod, nikar pa omikuje. Dela učitelj dolgove, popiva in kvartá, ne škoduje le samemu sebi, nego tudi ljudskemu dobru.

Učitelj naj je plemenitega serca. Vsakemu naj na pomoč prihití in pomaga, kolikor more. Ako hoče mladini v njezne serca zasaditi sprelepo, vonjajočo cvetico — preblago ljubezen do bližnjega, je treba, da je sam miloserčen in blagodaren.

Nadalje: naj bo miren, vljuden, premišljen in svojim prednikom ves vdan, in če je prav morebiti bolje omikan od njih, vendar naj se ne vzvišuje ne nad-nje, ne nad druge, in ako se mu zgodi kaka krivica, naj bolje je, če jo sterpljivo prenese. Časi se sprime z roditelji, pa za tega del, ne daj Bog, da bi se mu merzelo nad njihovimi otroci, sicer bi lahko škodoval samemu sebi, ženi in še svojim otrokom na verh.

Ako je reven, naj ga ne jezi stan, temveč ves vdan v božjo voljo naj terpi in prenaša vse nevšečnosti zaradi Boga, zaradi blagostanja narodovega.

3. Ljubi naj svoj stan in mladež.

Učitelju je treba, da se z največo ljubeznijo posveti svojemu stanu, ker je zares važen in vseskozi potreben. Učitelji so veliki dobrotniki človeštvu. Vsaki učitelj, kateri si je iz ljubezni odbral svoj stan, omikuje naj se in omiče na vse strani, samo da lahko in popolnoma spolnuje potlej dolžnosti svoje. Naj si prizadeva vse, da podučuje mladež, kakor je treba, in jo napeljuje k pobožnosti, čudorednosti, ter jej skerbí za blagostanje; navdušeno naj navaja zakone božje mladeži, bistri jej um, in razkazuje pa pripoveduje, kako cvetje po livadah, zvezde, mesec, solnce na nebu pričajo vsegamogočnost, dobrotljivost božjo; neumorno naj se trudi, da napolni otrokom serca z največo srečo — z Bogom samim.

Pa ga tudi ni kmali tako srečnega, kot je učitelj, če vestno spolnuje dolžnosti. Kdo more popisati blagočut, ktera širi serce učitelju, ktereга veseli napredek svojih šolarjev? Oj, kdor te čuti ni sam imel, ta si je ne more misliti, taka je! — Ni to veselje za učitelja, ako je svojo mladež tako odgojil in omikal, da jej ga ni kmali para! Kako hvaležni so mu otroci, vselej ga veseli in radi srečajo, ga radi vidijo povsod, vedno jim je v mislih, in ko odrastejo, zaupno ga hodijo opraševati za

svét. Srečen, presrečen je res tak učitelj, kateri se je iz ljubezni posvetil svojemu stanu. Srečen, presrečen pa je tudi narod, kateri ima dosti takih učiteljev, ki so studenci, iz katerih mu izvira omika.

More li kaj takega čutiti učitelj, kateri se je podal v svoj stan na vrat na nos? Taki se ne meni kaj veliko za mladež, ne veseli ga njeni napredek, sterpno ne prenaša mnogih neugodnost, s katerimi se morajo mnogo in mnogokrat boriti učitelji in rad preklinja uro, v kateri si je izvolil učiteljski stan; zato pa tudi nič drugega ni, kot škoda cerkvi in domovini.

(Konec prih.)

Podlaga vsakega nauka.

Spisal J. Eržen.

Is „letnega sporočila“ černomeljske pogl. šole.

Ako želiš terdno stanovanje imeti, ga moraš zidati na dobri podlagi; ako želiš močan zid povzdigniti, ga zidaj na terdi skali, in ne na pesku. In ravno to tudi velja gledé izrejenja in podučevanja otrok, mile mladosti naše. — Prešli so že veki in veki in prigodile se raznoverstne stvari, ktere so nam sostavile in napravile skušeno znanost — namreč vesoljno ali občno povestnico. Ona nam je zmiraj dokazovala, da so ljudje — naj so se odlikovali ali sramoto napravljali — vodilo vsega prihodnega življenja zadobili v svojem izrejenji, naj je že bilo lepo ali gerdo. — Spodobno in edino pravo dobro izrejenje otročje počiva na enem temelji, — dva se ne dasta misliti, ker drugače vse razpade. — Ko je tako bilo in biti moralo, so začeli ljudje napravljati vsakoverstne vodila, spojevati osnove, poprijeti se tega, skušati uni pripomoček, kako da bi se koj iz prvih rok otročje izrejenje tako vredilo, da odrasčnim obogatí duh v potrebnem znanji in volji do dobrega. Povestnica nas uči in vsakdanja skušnja terdi, da so se mnogi v tem obziru daleč od prave poti odstranili in mnoge za saboj zavlekli v napčenosti, ktere so kasneje z veliko žalostjo objokovali; pa ravno tista povestnica in skušnja ste gotovo spričale, da je podlaga vsakega nauka bila, je in bo sveta vera Jezusova! — In ako bi se človek na svetu najdel, ki se je vseh razširjenih znanost v vsakem obziru naučil, pobožno čutstvo pa zavergel, tak vendar le malo ali pa celó nič ne ko-